

CENTRUM

Revistë Shkencore Ndërkombëtare
Меѓународно Научно Списание
International Scientific Journal

22

QENDRA PËR MIRËKUPËTIM DHE BASHKËPUNIM INSTITUCIONAL
ЦЕНТАР ЗА РАЗБИРАЊЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА
CENTER FOR UNDERSTANDING AND INSTITUTIONAL COOPERATION

Kryeredaktor / Главен уредник / Editor in chief /
Kujtim Kasami, PhD

Këshilli redaktues ndërkombëtar
Меѓународен уредувачки одбор
International Editorial Board

Herbert Küpper, PhD
Institute of East Law, Munich, Germany

Michael Privot, PhD
University of Liège, Belgium

James Headley, PhD
University of Otago, New Zeland

Talat Islam, PhD
University of the Punjab, Pakistan

Christo Ananth, PhD
Francis Xavier Engineering College, India

Murat Ali Karavelioğlu, PhD
Istanbul University, Turkey

Mehmet Hacısalihoğlu, PhD
Yıldız Teknik Üniversitesi, Turkey

Serkan Yazici, PhD
Sinop University, Turkey

Mitja Velikonja, PhD
University of Ljubljana, Slovenia

Lana Milivojevic, PhD
University of Zagreb, Croatia

Metodi Shamov, PhD
Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaria

Anton Panchev, PhD
Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaria

Altin Shegani, PhD
University of Tirana, Albania

Vehbi Hoti, PhD
University of Shkodra, Albania

Regjina Gokaj, PhD
University of Tirana, Albania

Ardian Muhaj
Institute of History, Academy of Albanian Studies, Albania

Ahmet Alibašić, PhD
University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

Munir Drkić, PhD
University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

Milazim Krasniqi, PhD
University of Prishtina, Kosovo

Hysen Matoshi, PhD
University of Prishtina, Kosovo

Edmond Beqiri, PhD
University Haxhi Zeka, Kosovo

Ditar Kabashi, PhD
University Ukshin Hoti, Kosovo

Vllado Kambovski, PhD - *academician*
Academy of Sciences and Arts of the Republic of North Macedonia

Ferid Muhiq, PhD
St. Cyril and Methodius University of Skopje, North Macedonia

Lulzim Mehmedi, PhD
University of Tetova, North Macedonia

Fati Iseni, PhD
Mother Teresa University, North Macedonia

Mersim Maksuti, PhD
University of Tetova, North Macedonia

Naser Ramadani, PhD
Faculty of Islamic Sciences, North Macedonia

Bashkim Aliji, PhD
American University of Europe-FON, North Macedonia

Teuta Qerimi-Sadiku, PhD
University of Tetova, North Macedonia

Gzim Xhambazi, PhD
University of Tetova, North Macedonia

Këshilli Organizativ/ Организациски Одбор/ Organizational Board/

Muhamed Jashari, PhD
Muhamed Murtezi, MA
Milazim Mustafa, MA
Burhanedin Nuhiju, MA
Xhabir Emini, MA
Herolind Limani, MA
Fatjon Kadillari, MA

Botues / Издавач / Publisher /

Qendra për Mirëkuptim dhe Bashkëpunim Institucional
Центар за Разбирање и Институционална Соработка
Center for Understanding and Institutional Cooperation

Redaktura gjuhësore/Linguistic editing:

Agim Abazi

Përgatitja kompjuterike/Computer arrangement:

Jusuf Saliu

Shtypi/Print:

Furkan Print - Shkup

Adresa/Address:

Rr. Ismail Qemali Nr. 38/1-39
1000 Shkup

Kontakt/Contact:

tel: + 389 70 318 191
e-mail: infoqmbi@gmail.com
centrum.qmbi@gmail.com
web: www.qmbi.org.mk
<http://centrum.mk/>

CENTRUM

22 / 2024

Abstracting & Indexing

1. National and University Library "St. Clement of Ohrid" - Skopje
ISSN: 1857-8640 (printed version)
ISSN: 1857-9396 (online version)
UDC: 3 (497.7:4-672EU)
2. International Scientific Indexing
3. Advanced Science Index
4. Scope Database
5. Root Indexing
6. Google Scholar
7. Academic Resource Index
8. University Journals
9. EuroPub
10. CEEOL

Përmbajtja/Содержина/Content

Alfred Halilaj, PhD

Faton Murseli, PhD

**KOMUNIKIMI INFORMAL I POPULLIT SHQIPTAR SI FAKTOR I ZHVILLIMIT TË
KOMUNIKIMIT KULTUROR DHE NDRYSHIMEVE SHOQËRORE
НЕФОРМАЛНАТА КОМУНИКАЦИЈА НА АЛБАНСКИОТ НАРОД КАКО
ФАКТОР ВО РАЗВОЈОТ НА КУЛТУРНАТА КОМУНИКАЦИЈА И
ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРОМЕНИ**

**THE INFORMAL COMMUNICATION OF THE ALBANIAN PEOPLE AS A
FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF CULTURAL COMMUNICATION AND
SOCIAL CHANGES 11**

Arben Halili, PhD

**IMPLIKIMI EKONOMIK I TURIZMIT RURAL NË ZHVILLIMIN E EKONOMISË
RURALE ME THEKS TË VEÇANTË NË “STANET E SHIPKOVICËS”
ЕКОНОМСКАТА ИМПЛИКАЦИЈА НА РУРАЛНИОТ ТУРИЗАМ ВРЗ РАЗВОЈ
НА РУРАЛНАТА ЕКОНОМИЈА СО ПОСЕБЕН АКЦЕНТ НА „ШИПКОВИЧКИ
БАЧИЛА“**

**THE ECONOMIC IMPLICATION OF RURAL TOURISM ON DEVELOPMENT OF
RURAL ECONOMY WITH SPECIAL EMPHASIZES ON “STANET E
SHIPKOVICËS” 23**

Bashkim Aljiji, PhD

**PËRKUJDESJA SHPIRTËRORE NË DRITË TË INTENCAVE TË LEGJISLACIONIT
ISLAM**

**ДУХОВНАТА ГРИЖА ВО СВЕТЛИНАТА НА НАМЕРИТЕ НА ИСЛАМСКОТО
ПРАВО**

SPIRITUAL CARE IN LIGHT OF THE INTENTS OF ISLAMIC LAW 32

Дарко Костадиновски, PhD

**TEORIA E KONSTITUCIONALIZMIT TË GJALLË DHE TË DREJTAT E NJERIUT
ТЕОРИЈАТА НА ЖИВИОТ КОНСТИТУЦИОНАЛИЗАМ И ЧОВЕКОВИТЕ
ПРАВА**

THEORY OF LIVING CONSTITUTIONALISM AND HUMAN RIGHTS..... 44

Dita Çapraz, PhD

**BULIZIMI ONLINE (CYBERBULLYING) I GRAVE NË MEDIAT SOCIALE
ОНЛАЈН МАЛТРЕТИРАЊЕ (CYBERBULLYING) НА ЖЕНИТЕ НА
СОЦИЈАЛНИТЕ МЕДИУМИ**

ONLINE BULLYING (CYBERBULLYING) OF WOMEN ON SOCIAL MEDIA..... 65

Florida Canolli, MA

**E-QEVERISJA, MJET PËR MODERNIZIMIN DHE PËRMIRËSIMIN E
EFIKASITETIT ADMINISTRATIV NË REPUBLIKËN E KOSOVËS
E-УПРАВУВАЊЕ: АЛАТКА ЗА МОДЕРНИЗИРАЊЕ И ПОДОБРУВАЊЕ НА
АДМИНИСТРАТИВНАТА ЕФИКАСНОСТ ВО РЕПУБЛИКА КОСОВО
E-GOVERNANCE: A TOOL FOR MODERNIZING AND IMPROVING
ADMINISTRATIVE EFFICIENCY IN THE REPUBLIC OF KOSOVO 79**

Herolind Limani, MA

**SQARIMI I OPINIONIT TË KOMISIONIT TË VENECIAS PËR LIGJIN E
PËRDORIMIT TË GJUHËVE
- NJË QASJE KONCIZE DHE SQARUESE -
ПОЈАСНУВАЊЕ НА МИСЛЕЊЕТО НА ВЕНЕЦИЈАНСКАТА КОМИСИЈА ЗА
ЗАКОНОТ ЗА УПОТРЕБА НА ЈАЗИЦИТЕ
- КОНЦИЗЕН И ПОЈАСНУВАЧКИ ПРИСТАП -
CLARIFICATION OF THE VENICE COMMISSION'S OPINION ON THE LAW ON
THE USE OF LANGUAGES
- A CONCISE AND EXPLANATORY APPROACH - 99**

Hysen Doko

Edjol Malo

**ZGJIDHJA E PROBLEMIT MATEMATIK NË KLASË DHE HARAT E
TRANSMETIMIT TË ZGJIDHJES SË TIJ
РЕШАВАЊЕ НА МАТЕМАТИЧКИОТ ПРОБЛЕМ ВО УЧИЛНИЦАТА И
ЧЕКОРИТЕ НА ПРЕНЕСУВАЊЕ НА НЕГОВОТО РЕШЕНИЕ
SOLVING THE MATHEMATICAL PROBLEM IN THE CLASSROOM AND THE
STEPS OF TRANSMITTING ITS SOLUTION 122**

Kujtim Kasami, PhD

**DOMOSDOSHMEËRIA E EDUKIMIT ETIK
ПОТРЕБНОСТА ОД ЕТИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ
THE NECESSITY OF ETHICAL EDUCATION..... 135**

Mevledin Mustafi, PhD

**OPERACIONET DOGANORE DHE SFIDAT NË ЕРОКËN E RE
ЦАРИНСКО РАБОТЕЊЕ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО НОВАТА ЕРА
CUSTOMS OPERATIONS AND CHALLENGES IN THE NEW ERA 150**

Mirjeta Ilazi, PhD

**TREGUESIT EKONOMIKË PËR ZHVILLIMIN E QËNDRUESHËM TË INDUSTRISË
USHQIMORE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT, RAJONI I
POLLOGUT**

**EKONOMSKI INDIKATORI ZA ODRŽLIV RAZVOJ NA PREHRANBENATA
INDUSTRIJA VO REPUBLIKA SEVERNA MAKEDONIJA, POLOŠKI
REGION**

**ECONOMIC INDICATORS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE FOOD
INDUSTRY IN REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA, REGION OF POLOG .. 163**

Nail Isufi, PhD

**PËRFUNDIMI I IMUNITETEVE DHE PRIVILEGJEVE DIPLOMATIKE DHE
KONSULLORE**

**ПРЕСТАНОК НА ДИПЛОМАТСКИ И КОНЗУЛАРНИ
ИМУНИТЕТ И ПРИВИЛЕГИИ**

THE TERMINATION OF DIPLOMATIC AND CONSULAR

IMMUNITY AND PRIVILEGES 179

Rilinda Maqellara Memeti, PhD

PROCESI I INTEGRIMIT DREJT BE - FIKSION APO REALITET

(Studim rasti Maqedonia e Veriut dhe Bullgaria)

ПРОЦЕС НА ИНТЕГРАЦИЈА КОН ЕУ - ФИКЦИЈА ИЛИ РЕАЛНОСТ

(Студија на случај Северна Македонија и Бугарија)

INTEGRATION PROCESS TOWARDS EU - FICTION OR REALITY

(Case study North Macedonia and Bulgaria) 195

Robert Dauti, PhD

GRUAJA NË ROLIN E KRYESES SË VEPRAVE PENALE

ЖЕНАТА ВО УЛОГА НА СТОРИТЕЛ НА КРИВИЧНИ ДЕЛА

THE WOMAN IN THE ROLE OF PERPETRATOR OF CRIMINAL OFFENSES 209

Rudina Kaja, PhD

**MBROJTJA JURIDIKE DHE STATUSI I BASHKËSISË JASHTËMARTESORE SIPAS
LEGJISLACIONIT TË RMV**

**ПРАВНА ЗАШТИТА И СТАТУС НА ВОЊБРАЧНАТА ЗАЕДНИЦА СПОРЕД
ЗАКОНОДАВСТВОТО НА РСМ**

LEGAL PROTECTION AND THE STATUS OF EXTRAMARITAL UNION

ACCORDING TO THE LEGISLATION OF RNM 223

Teuta Agai-Demjaha, PhD

ORGANIZATA BOTËRORE E SHËNDETËSISË GJATË PANDEMISË SË COVID-19: STUDIM RASTI KOSOVA

СВЕТСКА ЗДРАВСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ВРЕМЕ ПАНДЕМИЈАТА

СОВИД-19: СТУДИЈА НА СЛУЧАЈ КОСОВО

WORLD HEALTH ORGANIZATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC:

KOSOVO AS A CASE STUDY 241

Valon Bela, PhD

DIPLOMACIA E MAQEDONISË SË VERIUT

ДИПЛОМАТИЈА НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

THE NORTH MACEDONIAN DIPLOMACY 261

Valon Bela, PhD

Zeqirja Idrizi, PhD

PAVARËSIA E MAQEDONISË SË VERIUT: KONTEKSTI HISTORIK, SFIDAT DHE IMPLIKIMET RAJONALE

НЕЗАВИСНОСТ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА: ИСТОРИСКИ КОНТЕКСТ,

ПРЕДИЗВИЦИ И РЕГИОНАЛНИ ИМПЛИКАЦИИ

NORTH MACEDONIAN INDEPENDENCE: HISTORICAL CONTEXT,

CHALLENGES, AND REGIONAL IMPLICATIONS 270